خودا فەرمانی بە بنیامین کرد گیان بەبەر ئادەمدا بکات، بنیامینیش ئاوازی ڕاستی بۆ ڕۆح ژەنی بەم جۆرە ڕۆح چووە جەستەی ئادەمیزادەوە.

نامەی سەرئەنجام.

بڕیاری سەرپەرشتیار:

ئەم تویژینەوەیە بە ناونیشانی (بەکارهێنانی میلۆدی گۆرانی کوردی لە موزیکدانانی کوردی هاوچەخدا شاری هەولێر وەک نمونە) بە هەوڵی قوتابی قۆناغی چوارەم (گەیلان کامەران عوثمان) لە ژێر چاودێری و سەرپەرشتیدا، بە مەبەستی وەرگرتنی بڕوانامەی بەکالۆریۆس لە زانستەکانی موزیک لە زانکۆی سەلاحەدین- کۆلێژی هونەرەجوانەکان/ بەشی موزیک ئەنجامدراوە، پێمان وایە کە سەرجەم ڕێککارەکانی ئەنجامداوە، بۆیە واژووکراوە و بەرزکراوەتەوە بۆ گفتۆگوکردنی.

م.ی. هەژار احمد مصطفی

سەرپەرشتیار

پێشکەش:

توێژەر ئەم توێژینەوەیە پێشکەش بەم کەس و لایەنانەی خوارەوە دەکات.

١- دایک و باوک و خوشک و براکانم.

٢- سەرپەشتیاری توێژینەوە بەڕێز (م.ی. هەژار احمد مصطفی).

٣- مامۆستایان و قوتابیان و خوێنەرانی هونەری موزیک.

٤- کتێبخانەی پەیمانگاکان و کۆلێژەکانی هونەرەجوانەکان لە کوردستان.

توێژەر

سوپاس و پیزانین:

لە کۆتایی ئەم هەوڵە زانستییەدا توێژەر توێژەر بە پێویستی زانی سوپاس و پێزانینی خۆی ئاراستەی ئەم لایەنانە بکات.

١- سەرۆکایەتی بەشی موزیک، ناونیشانی ئەم توێژینەوەیان بۆ ڕێکخستم.

٢- مامۆستایانی بەشی موزیک کە هاوکارم بوون.

٣- سەرپەرشتیاری توێژینەوە (م.ی. هەژار احمد مصطفی) بەردەوام هاوکارم بوو.

٤- ئەندامانی خێزانەکەم بەتایبەتی دایک و باوکی خۆشەویستم کە منیان بەم ئەنجامە گەیاندووە.

توێژەر

پوختەی توێژینەوە:

ئەم توێژینەوەیە پێکهاتووە لە لاپەڕە بەراییەکان و چوار بەشی سەرەکی، لاپەڕە بەراییەکان پێکدێت لە بڕیاری سەرپەرشتیار و پێشکەش و سوپاس و پێزانین و پێشەکی و پوختەی توێژینەوە و ناوەڕۆک دوای تەواوبوونی ئەمانە بەشی یەکەمی توێژینەوەکە دێت کە ئەویش پێکاتووە لە کێشەی توێژینەوە، گرنگی توێژنەوە، گرفتەکانی توێژینەوە، ئامانجی توێژینەوە ، شێوازی توێژینەوە، سنووری توێژینەوە، نموونەکانی توێژینەوە، شیکردنەوەی جەمکەکان، دوای تەواوبوونی ئەم بەشە، توێژەر هاتۆتە سەر بەشی دووەمی توێژینەوەکەی کە پێکدێت لە

ناوەڕۆکی توێژینەوە:

لاپەڕە بەراییەکان .... VI - VI

لاپەڕەی ناونیشان 0

بڕیاری سەرپەرشتیار VI

پێشکەشە بە VI

سوپاس و پێزانین VI

پوختەی توێژینەوە VI

ناوەرۆکی توێژینەوە VI

پێشەکی VI

بەشی یەکەم:- میتۆدی توێژنەوە .... (1-6)

کێشەی توێژینەوە 1

گرنگی توێژینەوە... 2

ئامانجی توێژینەوە 3

سنووری توێژینەوە 4

پێناسەی چەمک و زاراوەکان 5

میتۆد و شێوازی توێژینەوەکە و ئاموازەکانی کۆکردنەوەی زانیاری. 6

بەشی دووەم/ 7- 28

تەوەری یەکەم: کورتەیەکی مێژوویی و هونەری شاری هەولێر 7

کورتەیەک لە جوگرافیایی هەولێر 10

تەوەری دووەم: چوارچێوەی تیۆریی توێژینەوەکە 13

گۆرانی و موزیکی فۆلکلۆر 13

گۆرانیە میللییە باوەکان 14

گۆرانی دانراو... 14

گۆرانی و موزیکی میللی 15

گۆرانی و موزیکی دانراو: 15
میلۆدی: (Melody) 16
هارمۆنی: (Harmony) 16
مۆتیف: (Motif & Motive) 18
فۆرمی موزیک: (Form) 19
جۆرەکانی فۆرمە موزیکییە بنیادنەرەکان 20
سۆلۆ 20
دوێت 20
تریۆ 21
کوارتێت 21
کوینتێت 21
ئۆرکێسترا: 22
ئۆرکێسترای سیمفۆنی 22
ریتم 22
تێم 23
موزیکدانەر 24
کۆنترپۆینت 24
سیستەمەکانی هارمۆنی لە موزیکی هاوچەرخدا............ 25
تۆنالیتی 25
ئەتۆنالیتی: (Atonality) 26
پۆلیتۆنالیتی: (Polytonality) 26
پۆلی هارمۆنی: (Poly-Harmony) 27
پۆلی ریتمی: (Poly- Rhythmic) 27
کانون: (Canon) 28

بەشی سێیەم:- نمونەکانی توێژینەوە

بەشی چوارەم:- ڕاسپاردە و پێشنیار و دەرئەنجام و لیستی سەرچاوەکان

ڕاسپاردە

پێشنیار

دەرئەنجام

لیستی سەرچاوەکان

پێشەکی:

گومان لەوەدا نیە کە هەر گەل و نەتەوەیەک خاوەنی مێژووەکی تایبەت بە خۆیەتی لە هەموو بوارەکاندا، موزیکیش یەکێکە لەو بوارانەی کە خاوەن مێژوویەکی کۆنە. لەناو ئەو مێژووەدا، گەلی کوردیش مێژووی موزیکی تایبەت بەخۆی هەیە.

موزیک یەکێکە لە هونەرە جوانەکان، کە پەیوەندی ڕاستەوخۆی بە هەستی بیستنەوە هەیە، بە جیاواز لەگەڵ هونەرەکانی دیکەی وەک شێوەکاری و سینەما و شانۆ کە زیاتر پەیوەستن بە هەستی بینین. بێجگە لەوەش، موزیک زمانێکی گشتی جیهانییە، زانستێکە وەکو هەر زانستێکی دیکەی سەر زەمین پێویستی بە بەهرە و لێهاتوویی کەسەکانەوە هەیە. جوانترین هەستی دەربڕینی مرۆڤە، چونکە زۆر لە زانایانی بواری ئەنترۆپۆلۆجی و سۆسیۆلۆجی پێیان وایە، نە موزیک بێ مرۆڤ بوونی هەیە و نە مرۆڤیش بێ موزیک دەژی.

کۆلێژەکان و پەیمانگاکانی هونەرە جوانەکان، گرنگترین شوێنە ئەکادیمییەکانی موزیکن لە کوردستاندا و خوێنکاران زانستییانە بە هەر دوو شێوەی تیۆریی و پراکتیکیی گەلێک بواری موزیکی تێدا دەخوێنن. بۆیە بۆ پێشخستینی کۆمەڵگای کوردستانیی بە گشتیی و بواری موزیک بە تایبەتیی لە کوردستاندا، چەندین جۆر کۆڕ و کۆبوونەوە و توێژینەوەی زانستیی هەمەڕەنگ ئەنجام دەدرێن و ژمارەیەکی بەرچاو لە کەسانی دڵسۆز و پسپۆڕی ناوچەکە بەشداریی تێدا دەکەن. ئەم توێژینەوەیە بە ناونیشانی **(بەکارهێنانی میلۆدی گۆرانی کوردی لە موزیکدانانی کوردی هاوچەخدا شاری هەولێر وەک نموونە)** بە مەبەستی وەرگرتنی بڕوانامەی ماستەر لە بواری موزیک دانان (Composition) دا ئامادەکراوە.من وەکو قوتابیەکی قۆناغی (چوارەم) بەشی موزیک (کۆلێژی هونەرە جوانەکان/هەولێر) لە مێژە ئارەزوویکی زۆرم بۆ کاری موزیکدانان هەیە، بۆ ئەم مەبەستە چەندان کاری موزیکدانانی تایبەت بەخۆم هەیە، لە هەر شوێنێک خولێک یان وۆرکشۆپێک لەسەر بواری موزیکدانان هەبووبێت هەوڵم داوە بەهەر جۆرێک بێت بەژداریم تێداکردووە. هەر بۆیە لەگەڵ گەیشتنم بە قۆناغی چوارەم بیرۆکەی ئەوەم بۆ دروست بوو کە توێژینەوەکەم لە بواری موزیکداناندا ئەنجام بدەم، خۆشبەختانە دوای ئەوەی بیرۆکەکەم بۆ مامۆستای سەرپەرشتیارم باسکرد و حەز و ئارەزووی خۆمم بۆ ئەنجامدانی توێژینەوەکەم لە بواری موزیکدانان بۆ باسکرد و پێکەوە گوێمان لە کۆمەڵێک لەو موزیکانە گرت کە پێستر دامنابوون، بە خۆشحاڵیەوە مامۆستای ناوبراو ئامادەیی خۆی دەربڕی بۆ سەرپەرشتی کردنی یوێژینەوەکە و ناونیشانی توێژینەوەکەی بۆ دەستنیشان کردم، ڕاستەوخۆ دەستم کرد بە هەنگاوەکانی ڕێککارەکانی توێژینەوە.